

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Yttrande över Boverkets förslag till ändring i Boverkets byggregler

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Remissen innehåller även förslag till ändring i allmänna råd, vilket inte omfattas av Regelrådets granskning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd.

De föreslagna ändringarna avser förtydligande av reglerna när det gäller ombyggnad, innebörden av krav på varsamhet och begreppet värdefull byggnad. Vidare föreslås ändringar i bestämmelser avseende bostäders utformning. Detta avser bl.a. utökade möjligheter att dela gemensamma utrymmen såsom hygienrum och kök. Förslagen gäller bostäder avsedda för en person. Det finns också förslag till ändrade regler om brandskydd för barnomsorg under kvälls- och nattetid.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

I konsekvensutredningen anges att förslaget till ändrade regler om ombyggnad och annan ändring av byggnader syftar till att förtydliga gällande regler för att få en bättre och mer enhetlig tillämpning av dessa. De anges att genom att förtydliga reglerna ökar transparensen och det blir mer förutsägbart för den enskilde. Det anges särskilt att avsikten inte är att ändra kravnivån. Syftet med förslag till ändrade bestämmelser om bostadsutformning anges vara att förenkla och skapa större flexibilitet när man bygger bostäder. Syftet med förslaget till ändrade regler om gemensamma utrymmen m.m. för enpersonsostäder anges mer specifikt vara att även andra än studenter ska kunna bo i grupp med möjligheter till gemensamma funktioner. Detta anges skapa förutsättningar för produktion av enpersonsostäder med gemensamma utrymmen. Förslagen avseende brandskydd för barnomsorg kvälls- och nattetid anges syfta till att ge ett acceptabelt brandskydd och innebära en mer enhetlig tillämpning av brandskyddskraven om verksamhet bedrivs nattetid.

Regelrådet finner redovisningen av syftet med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges att Boverket inte ser några realistiska alternativa lösningar än att göra föreslagna ändringar i byggreglerna för att uppnå syftet regelförenkling. Specifikt när det gäller reglerna avseende ombyggnad och ändring av byggnad anges att alternativet till att ta fram bindande regler hade varit att avvakta ett tillräckligt antal domstolsutslag för att en tydlig rättspraxis skulle kunna anses etablerad. Det anges att avsaknad av tydliga rättsregler i utgångsläget medför osäkerhet för byggherrarna och risk för utdragna rättsprocesser och att om förändringar inte genomförs kvarstår osäkerheten kring hur reglerna ska tillämpas. När det gäller förslaget avseende gemensamma utrymmen för enpersonsostäder anges att det inte är möjligt att bygga på det sätt som ändringen avser att möjliggöra utan att ändringen genomförs. När det gäller reglerna om brandskydd för barnomsorg kvälls- och natttid anges att alternativet är att området förblir oreglerat, vilket skulle innebära fortsatt oklarhet om vad som gäller enligt plan- och bygglagen. Detta anges i sin tur riskera leda till olika tillämpning och skillnader i säkerhetsnivå i olika delar av landet och en risk att brandsäkerheten i enstaka fall inte skulle bli tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att Boverket bedömer att genomförda ändringar överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Någon motivering till bedömningen lämnas inte.

I remissens avsnitt om mål och utgångspunkter med förslagen anges att förslaget inte bedöms omfattas av det s.k. anmälningsdirektivet. Såvitt Regelrådet kan bedöma finns även annan EU-lagstiftning som berör byggregler och byggande. Dit hör exempelvis rättsakter om byggnaders energianvändning och om byggprodukter. Om det är Boverkets bedömning att de aktuella förslagen inte påverkar Sveriges åtaganden till följd av dessa rättsakter borde detta för tydlighetens skull både ha angetts och motiverats i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att med hänsyn till byggprocessens utsträckning i tiden tillämpas övergångsbestämmelser när ändrade regler träder i kraft. Normalt förfarande anges vara en övergångsperiod på ett år. Detta anges innebära att tidigare regler får tillämpas ytterligare ett år efter det att de ändrade reglerna har trätt i kraft. Någon särskild hänsyn utöver en sådan övergångsperiod på ett år anges inte vara nödvändig. Reglerna planeras träda i kraft den 1 juli 2016.

Det anges vidare att Boverket avser att göra särskilda informationsinsatser till byggsektorn om ändringarna via verkets informationskanaler såsom webbplats och nyhetsbrev.

I avsnittet om mål och utgångspunkter med förslagen anges vidare att vid framtagandet har Boverket haft kontakt med myndigheter, organisationer och expertgrupper samt att dessa har fått möjligheter att framföra synpunkter vid möten och seminarier.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Berörda företag anges i konsekvensutredningen vara arkitektföretag, brandkonsultföretag, konstruktionsföretag och entreprenadföretag, byggherrar, byggmaterialindustrier och andra verksamma i byggsektorn. Vidare anges att andra företagare som kan beröras är kontrollansvariga, funktionskontrollanter av ventilationssystem samt tillverkare och försäljare av installationer för exempelvis ventilation. Det anges att totalt berörs drygt 149 000 företag. I tabell redovisas företag fördelade på de fem branscherna tillverkning av trä och varor av trä, tillverkning av metallvaror, byggande av hus, specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet, fastighetsverksamhet samt arkitekt- och teknisk konsultverksamhet. De berörda företagen redovisas även utifrån om de har färre än tio anställda eller om de har tio eller fler anställda. Av informationen framgår bl.a. att majoriteten av berörda företag har färre än tio anställda och att den största andelen berörda räknas till branschen fastighetsverksamhet.

Regelrådet finner att de berörda företagen har redovisats på ett föredömligt tydligt sätt.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Det anges i konsekvensutredningen att ändringarna i stor utsträckning är av sådan art att de förenklar och förtydligar gällande regler. Någon ökning i fråga om tidsåtgång och administrativa kostnader förutses inte uppkomma till följd av ändringarna utöver att de kräver tid för inläring.

Kvantifiering av påverkan på tidsåtgång och administrativa kostnader saknas helt. Regelrådet vill framhålla att förändringar i kostnader i princip ska beräknas, oavsett om den väntade effekten skulle vara en ökning eller minskning av kostnaderna, eftersom en påverkan som har betydelse för företag kan uppstå i båda fallen. Angiven information möjliggör inte för Regelrådet att bilda sig en uppfattning om påverkan på företagets administrativa kostnader vare sig per företag eller totalt för alla berörda företag. Om Boverkets bedömning att förslagen innebär förenkling är riktig, och om det skulle vara en betydande förenkling, innebär detta att väsentlig information inte har redovisats. Regelrådet finner emellertid också att det i detta fall där förslaget avser förtydliganden av gällande rätt kan finnas betydande svårigheter att göra beräkningar av vad ändringen skulle innebära i form av minskade kostnader och mot den bakgrunden är de brister som finns mindre allvarliga. Sammantaget kan därför redovisningen ses som tillräcklig utifrån förutsättningarna i detta fall.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader

I konsekvensutredningen anges att de föreslagna förändringarna ger bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av byggreglerna och att Boverket bedömer att ändringarna inte kommer att medföra några nämnvärda kostnadsökningar för berörda företag.

I bilagor till remissen finns en fördjupad analys av ekonomiska konsekvenser av förslag till ändrade regler om ombyggnad och annan ändring av byggnader, av förslag till ändrade regler om enpersonsboende med gemensamma utrymmen samt om brandskydd för barnomsorg kvälls- och nattetid. Där anges bl.a. att skillnaden mellan om en ändring av ett våningsplan ses som en vanlig ändring eller som en ombyggnad i ett fall kan beräknas till knappt 340 000 kr. Exempelberäkningar har även gjorts för andra om- och tillbyggnationer. När det gäller förslagen om enpersonsboendestäder med gemensamma utrymmen anges att med en medelkostnad per kvadratmeter boendeyta på knappt 29 000 kr innebär den areaminskning som de ändrade reglerna medger en kostnadsbesparing per bostad på knappt 159 000 kr. När det gäller reglerna om brandskydd anges att flertalet förskolor beräknas få en kostnadsökning på mellan 10 000 och 25 000 eller mer beroende på utformning och förekomst av glaspartier m.m. För förskolor med högst två avdelningar anges kostnaden bli oförändrad.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på andra kostnader godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att flera av de föreslagna ändringarna skapar tydligare regler, vilket borde innebära att konkurrensen sker på mer likartat sätt samt att en ökad konkurrens kan leda till lägre priser som kan komma till nytta för slutanvändarna.

Regelrådet finner att det är oklart om förslagsställarens bedömning är att konkurrensen kan förväntas öka. Det är inte heller helt klart vad som avses med att konkurrensen skulle ske på ett mer likartat sätt eller vilka effekter detta skulle kunna ge.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges i konsekvensutredningen att förslaget inte väntas medföra någon påverkan på företag utöver vad som angetts i redovisningen ovan.

Regelrådet har inte heller kunnat identifiera någon påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att ett sätt att ta hänsyn till mindre företag är att vara tydlig i regelgivningen. De anges att större företag ofta har resurser att hålla sig med en bredare kompetens och därmed anges de kunna på egen hand uttolka reglernas innebörd.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i flera avseenden håller en god kvalitet. Beskrivningen av berörda företag är särskilt tydlig men även redovisningen av syftet med förslaget, alternativa lösningar och effekter av ingen reglering kommer till stånd, påverkan på andra kostnader och påverkan på företagen i andra avseenden samt särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning håller en i vart fall tillräcklig kvalitet givet förutsättningarna. Det finns också brister, exempelvis när det gäller förslagets överensstämmelse med EU-rätten och påverkan på konkurrensförhållanden. Dessa brister är

emellertid inte tillräckligt allvarliga för att bli styrande för Regelrådets bedömning av konsekvensutredningen som helhet.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2 mars 2016.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Yvonne von Friedrichs, Lennart Renbjär, Marie-Louise Strömngren och Mikael Ek.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Per Högström
Föredragande